

ПРОТОКОЛ

София, 27.03.2015 г.

от Обществено обсъждане
на доклад относно одобряване на „План за развитие на преносната електрическа
мрежа на България за периода 2015 г. – 2024 г.“

Днес, 27.03.2015 г. от 10:05 ч. в сградата на КЕВР се проведе обществено обсъждане, ръководено от председателя на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) Светла Тодорова.

Присъстваха членовете на Комисията Илиян Хр. Илиев, Евгения Харитонова, Илиян Б. Илиев, Милена Миланова, Димитър Димитров, главният секретар Николай Георгиев (без право на глас), Ивайло Александров - началник на отдел «ЦРЛ - електропроизводство и топлоснабдяване» и експерти от КЕВР.

Отсъстваше членът на Комисията Костадинка Тодорова поради платен отпуск.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-5/19.03.2015 г. като заинтересовани лица бяха поканени **Министерство на енергетиката, „НЕК” ЕАД, „ЕСО” ЕАД, „ЧЕЗ Разпределение България” АД, „Енерго-Про Мрежи” АД, „ЕВН България Електроразпределение” АД, „ЕРП-Златни пясъци” АД и Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Любомир Стефанов – Министерство на енергетиката;
- г-н Атанас Филипов – Министерство на енергетиката;
- г-н Константин Балев - „НЕК” ЕАД;
- г-н Иван Йотов - „ЕСО” ЕАД;
- г-н Румен Пешев - „ЕСО” ЕАД;
- г-н Стефан Солаков - „ЕСО” ЕАД;
- г-н Венцислав Захов - „ЕСО” ЕАД;
- г-н Емил Джурков - „ЧЕЗ Разпределение България” АД;
- г-н Свилен Караиванов - „ЧЕЗ Разпределение България” АД;
- г-н Пламен Стефанов - „Енерго-Про Мрежи” АД
- г-жа Илина Стефанова - „ЕВН България Електроразпределение” АД

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Огнян Винаров – Граждански контрол и Движение за енергийна независимост (ДЕН);
- г-н Георги Христов – Гражданско движение ДНЕС;
- г-жа Малинка Николова – Българска соларна асоциация;
- г-н Антон Желев – Българска соларна асоциация.

„ЕРП-Златни пясъци” АД и Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори не изпращат свои представители.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

На интернет страницата на Комисията е публикуван доклад относно одобряване на „План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2015 г. – 2024 г.“.

Председателят Светла Тодорова откри общественото обсъждане и даде думата на представителите на „ЕСО“ ЕАД.

Ив. Йотов - „ЕСО“ ЕАД:

Уважаема г-жо Председател, имаме готовност при желание и необходимост от страна на Комисията с няколко думи да представим Плана, макар че не допускам, че някой от присъстващите не се е запознал с него. Преценката е Ваша.

Св. Тодорова:

Аз също смятам, че този голям интерес е продиктуван от това, че в аудиторията са запознати с плана. Давам думата на представителите на Министерство на енергетиката.

Л. Стефанов – Министерство на енергетиката:

Планът беше разгледан детайлно от наша страна. Считаме го за напълно реалистичен и изпълним. По някои детайли впоследствие ще представим нашето становище на „ЕСО“ ЕАД и КЕВР. Става дума за детайли, които имат технически параметри.

К. Балев - „НЕК” ЕАД:

Както всички знаят, от близо една година всички активи са прехвърлени, съгласно решение на ДКЕВР и МС, към „ЕСО“ ЕАД. Оттук нататък инвестиционна и ремонтна програма се планират и се изпълняват от колегите от „ЕСО“ ЕАД. В представения Десетгодишен план за развитие на електропреносната система правят впечатление средствата, които нарастват с всяка изминала година и към края на периода вече са около един път и половина повече в сравнение с настоящата 2015 г. Това е напълно оправдано, тъй като всички знаем, че електросъоръженията в по-голямата си част от преносната мрежа са изградени в периода на 60-те, 70-те и 80-те години на миналия век. Допълнително с колегите ще разговаряме и ще обменяме информация. Пожелавам им успех в бъдещите години.

Ем. Джурков - „ЧЕЗ Разпределение България” АД:

Нямаме забележки по представения План за развитие.

Пл. Стефанов - „Енерго-Про Мрежи” АД:

Нямаме принципни коментари. По детайлите ще внесем писмено становище.

Ил. Стефанова - „ЕВН България Електроразпределение” АД:

Ще внесем становище в срок.

О. Винаров – Граждански контрол и Движение за енергийна независимост (ДЕН):

На 26.04.2013 г., цитирам от протокол, г-н Йотов докладва: „Изготвен е нов Десетгодишен план, в който е направена поправка, и същият е изпратен на „НЕК“ ЕАД, БЕХ и МИЕ за съгласуване и е одобрен в т.ч. и пред ДКЕВР.“ Десетгодишният план е приет още пред 2010 г. Сега се предлага друг план.

За разработванията, тъй като тук са предвидени инвестиции близо 1 млрд. лв., във вашия доклад е казано за какви мощности ще достигне и какво потребление - максимално и минимално. И двете количества са увеличени с 5 до 7 TWh спрямо максималното потребление и спрямо минималното. Това противоречи на Енергийната стратегия, изработена от министерството, и проект, разработен и приет от Стопанската камара. Този проект Ви го представям, г-н Йотов, да го видите и да се уверите, че тези мощности, които са заложили, това потребление, не отговаря и на тази разработка. Вашите енергийни инвестиции не кореспондират на тази разработка, разработена от РИСК Мениджмънт и докладвана от инж. Ив. Иванов. В този смисъл считам, че няма данни за тези близо 945 млн. лв. разходи, които ще извърши „ЕСО“ ЕАД в тези 10 г. Дали кореспондират на онова, което е одобрено през 2010 г.? Кое министерството е потвърдило, че ще има такива инвестиции, с които да се решат тези проблеми? Само за една министърката каза, че електропроводът от станция Марица Изток 2 до гръцката станция ще се строи с европейска инвестиция.

Тъй като има сериозни противоречия и необясними факти, затова тези инвестиции в този размер, доколко са целесъобразни и откъде са обезпечени, както и че потреблението – максимално и минимално е силно завишено спрямо Националната енергийна стратегия и разработената и приета от БСК на заседание Прогноза за електроенергийния баланс на Република България до 2025 г., предлагам на Комисията да се отложи това одобрение, защото липсва даже онази част, която се предвиждаше от аварията, които станаха, инвестициите в осигуряване, тъй като 70% от аварията бяха от паднали дървета (нещо накрая дребно, но много важно), за просеките. Тук тези инвестиции не ги виждам, а министърката каза, че това е работа на ДКЕВР да санкционира в тази си част „ЕСО“ ЕАД, ако не се е погрижило за това, както и не се виждат инвестиции, за което ЕВН каза, а сега си мълчи, че във високите части всичко е кабелизирано. В Австрия 80% е кабелизацията, а 20% е въздушната мрежа. Тук е точно обратното. И по този въпрос също няма нито едно изречение, от което да се обяснява дали в тази посока ще се направят някакви инвестиции.

Св. Тодорова:

Благодаря, г-н Винаров, бяхте изключително конкретен. Ще дам пояснения по някои части от Вашето изказване.

Защо сега се приема Десетгодишен план, след като има приет такъв преди години? „ЕСО“ ЕАД е в процес на сертифициране пред ЕК като независим преносен оператор. Десетгодишният план е част от пакета документи, които Комисията трябва да приеме, за да бъде одобрен като независим оператор. Това е задължително на този етап и не може да бъде ползван стар План. Това е причината сега да приемаме нов Десетгодишен план. Когато се сертифицира оператор за първи път, тогава Десетгодишният план е задължителна част от документите, които трябва Комисията да представи. В следващите години вече няма да е така, а ще върви по нормалната процедура - десетгодишен план с актуализация на всеки две години с конкретизация на заложените инвестиции в този план по години и детайлно разписани източници на финансиране, резултати и т.н.

По отношение на аварии и просеки, това не е част от инвестиционна програма. Просеките са по друго перо от одобрени разходи на „ЕСО“ ЕАД. Така че няма как тук да бъдат включени. Действително, напоследък започна да се говори доста за това, да бъдат заменени въздушните линии с кабели, но това е нещо, което изисква много сериозно проучване и намиране на точните места, където това може да бъде направено,

където е икономически ефективно, защото знаете, че кабелите са доста скъпо удоволствие. Действително, дават голяма сигурност, но не може просто да се каже, че сега започва замяната на въздушни линии с кабелни, без да бъде направено едно сериозно изследване.

По другите въпроси ще помоля представителите на „ЕСО“ ЕАД да вземат отношение - за източниците на финансиране, за потреблението и т.н.

Ив. Йотов - „ЕСО“ ЕАД:

Аз също се присъединявам към Вашето мнение за изключително точните въпроси, зададени от г-н Винаров. По разработката, която той представя от БСК, искам да кажа, че нещата, с които „ЕСО“ ЕАД се съобразява в разработката на Десетгодишния план, са спазени. Това са прогнози, дадени от разпределителни дружества, от нови инвеститори, от хората, които смятат да строят и да употребяват електроенергия в тази страна. За тази цел през един определен период са изпратени писма до тях, върнати са техните отговори. Техните предложения и намерения са отразени в Десетгодишния план.

По отношение на цитираните цифри. Аз смея да отговоря, че те не са в нашия Десетгодишен план в момента. Там няма цифри от порядъка на 900 млн. лв. По-различни са. Искам само да отбележа, че разликата от предходния Десетгодишен план сравнен с този, който ние сега предлагаме на вашето внимание, е минус 500 млн. лв.

По отношение на потреблението в страната. В самия план има разработени два варианта – минималистичен и по-реалистичен, в който са разработени два сценария за електропотреблението на страната. За всеки един от тях са описани изводите и какво следва да се извърши. Смятам, че тук доста точно сме направили своята работа.

По отношение на кабелизацията. Смятам, че това е един преекспониран въпрос. Смятам, че кабели 110 kV не могат, заявявам го най-отговорно, да се полагат на местата, където сега бяха аварията. Това може да се говори от хора, които не са били на място, не познават трасето и не познават спецификата на кабелите. Това е нещо освен скъпо, но е и нереалистично – през пресечени местности, през гористи райони, през недостъпни места е доста трудно да се полагат кабели. По-скоро смятаме, че с инвестициите в преносната мрежа за тези 10 г. мрежата ще я направим такава, че да отговаря на условията за добра и надеждна работа.

Искам да заявя, че при нас проблемите не бяха толкова сериозни, за да се кабелира цялата преносна мрежа. Имаше паднали няколко стълба на два електропровода, причините за които бяха изцяло от паднали дървета върху мрежата за единия и обледеняване за другия стълб. Огромните инвестиции, които би трябвало да се вложат, смятам за неоправдани.

М. Николова – Българска соларна асоциация:

Ние нямаме забележки по Плана за развитие на мрежата. Само имаме надежда след две години квотата, която е за присъединяване на нови ВЕИ, да бъде увеличен.

Г. Христов – Гражданско движение ДНЕС;

Има два въпроса към „ЕСО“ ЕАД. Знаем, че електроенергията не може да бъде складирана, затова се налага това прецизно балансиране в натурално изражение. Правилно ли е преносната мрежа да бъде пренесена към „ЕСО“ ЕАД, защото „ЕСО“ ЕАД трябва да има капацитет, компетентност и отговорност за натуралното балансиране? Правилно ли е да се извършват търговски операции от тази структура? Моля при отговора да не се използва основанието, че това е изискване на ЕС. Това от гледна точка на професионализъм и от управление на системата, правилно ли е?

Ив. Йотов - „ЕСО“ ЕАД:

Това, че електропреносната мрежа е в „ЕСО“ ЕАД, наистина не мога да го обясня с нищо друго, освен със задължение на България по присъединителния договор към ЕС. Смятам, че това е правилно решение, тъй като „НЕК“ ЕАД в ролята си на много други дейности, изпълняващи през годините, и във връзка с финансовото си състояние, показва, че леко negliжира мрежата. Смятам, че по отношение на самото идване в „ЕСО“ ЕАД този проблем вече ще бъде решен и нашите усилия ще бъдат насочени към обновяване и доста по-добри инвестиции в електропреносната мрежа.

По втория въпрос, аз не разбирам какво разбира господинът под „търговски операции“, но ако имате предвид търгове за предоставяне на студен резерв, ние изпълняваме само и единствено това и услуги, които можем да предоставяме с хората, с които разполагаме. Друга търговска дейност ние не извършваме. Другата дейност е строго регулирана от КЕВР.

Св. Тодорова:

Няма как да не се позовем на европейски изисквания, защото европейската директива за вътрешния пазар на електрическа енергия изисква всяка страна да избере един от възможните модели, при които да бъде реализиран пазарът. България е избрала модела на независим преносен оператор и по тази логика така е структурирано „ЕСО“ ЕАД. Няма как по друг начин да се отговори. Вариантите не са безброй, те са изброени и това е изборът на държавата.

Г. Христов – Гражданско движение ДНЕС;

Проблемите в електроенергетиката в България са не в базата. Цялата база работи нормално – и ВЕЦ-ове, и ТЕЦ-ове. Проблемите са в надстройката. Напълно съзнателно „НЕК“ ЕАД се доведе до това положение да бъде „бунището“ на България. Вчера ръководителят на Комисията по енергетика в НС каза, че европейските стандарти и правила не са библия, за да бъдат преписвани. Аз недоумявам защо от „НЕК“ ЕАД трябва да се изнесе преносната мрежа и да се прехвърли в „ЕСО“ ЕАД. „ЕСО“ ЕАД е национален балансьор, натурален. Питам, износът за Турция откъде минава?

Св. Тодорова:

Изисквания на Директивата е да има пълно разделяне между търговски функции и предоставяне на мрежови услуги. Не е възможно по настоящите изисквания на европейските правила търговията и всякаква производствена дейност да бъде в едно предприятие с мрежови услуги. Това е категорично забранено. Не можем да говорим за това – дали е правилно или не. Ние спазваме правила, които са задължителни от гледна точка на това, да бъде установен вътрешен пазар в европейската общност. За този пазар е необходимо всяка държава-членка да изпълнява тези условия. Тук няма целесъобразност или законосъобразност.

Откъде минава търговията, не разбрах добре въпроса.

Г. Христов – Гражданско движение ДНЕС;

Всички изменения, които настъпват в ценообразуването, нормалният метод е всичко да се прехвърля върху крайните потребители. Под крайни потребители не разбирам само граждани. Разбирам детски градини, училища, университети, болници и т.н. Питам, къде отиват приходите от износ? Те са огромни, 2011 г. беше рекордна година. Къде са? Защо тези доходи не отиват в БЕХ? БЕХ е Министерството но финансите на енергийната система. Защо всичко трябва да отива върху крайните потребители? Това са данни. Огромен е износът за Турция. Затова попитах къде отиват и през кого минава търговията с електрическа енергия.

Св. Тодорова:

Въпросът Ви не е свързан с тематиката на днешното обсъждане. Търговията се осъществява от търговци - лицензирани търговци, както и от „НЕК“ ЕАД в качеството му на лицензиант за дейността търговия. Това е нещо свършено различно от дейността на „ЕСО“ ЕАД в неговото качество на оператор на преносната мрежа. Тук не можем да дискутираме въпроси, свързани с търговията.

О. Винаров – Граждански контрол и Движение за енергийна независимост (ДЕН):

По отношение на въпроса ми за инвестициите и отговора на г-н Йотов. Той не е точен. Във Вашия доклад са толкова – 945 млн. лв. Очаквах от министерството да кажат къде са тези гарантирани и планирани 945 млн. лв. и колко представлява стойността на далекопровода до Гърция, който министърката каза, че чакаме от ЕС да се финансира, с оглед сигурността на европейската система.

Що се отнася до колегата, това е категорично разделяне, както и на газопреносната мрежа. Производителят не може да бъде собственик на газопреносната мрежа, производителят не може да бъде собственик на електропреносната мрежа. Това са неща, които вече са влезли в действие и съществуват.

Откъде, след като има изработена от министерството Национална енергийна стратегия, са заложили стойностите и количествата на ВЕИ, на ВОЦ и максималното и минимално потребление? Чакам този отговор от МЕ.

Ив. Йотов - „ЕСО“ ЕАД:

На първия въпрос искам да кажа, че цифрите са тези, които казах. Няма какво друго да кажа, тъй като те са представени в нашия Десетгодишен план. По отношение на инвестициите в мрежата, те стават по два начина. Ние използваме и двата начина. Първият е през цена пренос, който се гарантира от регулаторната рамка с решение за цена пренос от КЕВР. Вторият начин е от привлечени средства. По отношение на Марица Изток 2 и Неа Санта, Гърция, наистина „ЕСО“ ЕАД работи заедно с нашата организация за привличане на средства по трансгранични електропроводи, както има заделени средства за това нещо от представения трансграничен капацитет. В момента се изясняват няколко неща, но най-важното нещо е не пропорционалното разпределяне на разходите, тъй като на територията на Република България бъдещият електропровод би трябвало да бъде в порядъка между 120 – 130 км, а на територията на Република Гърция – 30 км. Ние тук се стремим минимумът, който да постигнем, разходите за двете държави да бъдат 50/50, независимо че голяма част от тях ще бъдат привлечени средства. Другата част ще бъдат средства на дружеството.

Св. Тодорова:

В тази връзка, пакетът от четири проекта, които са свързани с тази тематика (връзката с Гърция), доколкото разбирам и знам, има предприети действия, с които да се искат пари от ЕК по европейски програми, които са дори за вътрешната част на далекопровод, който е интегриран заедно с другите три проекта и може да бъде представен като част от цялостния пакет проекти, така че да получим финансиране. Предприети са тези стъпки. Дали ще имаме положителен резултат, ще видим. Финансирането на този план не е 100% от цената за пренос, която по оценки на самото предприятие, както и наши оценки, не може да бъде реализирана в пълния размер само от цена пренос, която идва от потребителите в България.

Ив. Йотов - „ЕСО“ ЕАД:

Желаех да отговоря конкретно на въпроса на г-н Винаров и затова не засегнах другите два проекта, но точно така е. По тях също се работи за привличане на европейски средства. По отношение на проектиране, на ОВОС, на ПУП-ове, тези средства 50% са осигурени.

Гражданин:

Има ли официална информация каква енергия годишно се изнася?

Св. Тодорова:

Има информация, каква енергия се изнася, но не можем да я дадем в момента, тъй като това не е по тематиката на днешното разискване.

След като установи, че няма други изказвания, председателят благодари още веднъж на присъстващите и закри в 10:40 ч. общественото обсъждане, като напомни за 14-дневния срок, в който могат да се представят в Комисията предложения по доклад относно одобряване на „План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2015 г. – 2024 г.“.

Приложения:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-5/19.03.2015 г.
2. Пълен запис на общественото обсъждане на цифров носител.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

1.....
(Ил. Хр. Илиев)

СВЕТЛА ТОДОРОВА

2.
(Е. Хаританова)

3. платен отпуск.....
(К. Тодорова)

4.
(Д. Димитров)

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

(Н. Георгиев)

5.
(М. Миланова)

6.
(Ил. Б. Илиев)